



PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0365/2011

18.10.2011

RAPORT

referitor la obstacolele din calea comerțului și a investițiilor
(2011/2115(INI))

Comisia pentru comerț internațional

Raportor: Robert Sturdy

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	12
AVIZ AL COMISIEI PENTRU PIAȚA INTERNĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR	16
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	20

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la obstacolele din calea comerțului și a investițiilor (2011/2115(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Acordul privind obstacolele tehnice în calea comerțului (Acordul TBT) adoptat în 1994 ca parte a Rundei Uruguay a negocierilor OMC¹,
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 3286/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994 privind adoptarea procedurilor comunitare în domeniul politicii comerciale comune în vederea asigurării exercitării de către Comunitate a drepturilor care îi sunt conferite de normele comerțului internațional, în special de cele instituite sub egida Organizației Mondiale a Comerțului (OMC)² (Regulamentul privind obstacolele din calea comerțului, TBR),
- având în vedere rezoluțiile sale anterioare, în special Rezoluția din 13 octombrie 2005 referitoare la perspectivele relațiilor comerciale dintre UE și China³, Rezoluția din 1 iunie 2006 referitoare la relațiile economice transatlantice UE-SUA⁴, Rezoluția din 28 septembrie 2006 referitoare la relațiile economice și comerciale ale UE cu India⁵, Rezoluția din 12 octombrie 2006 referitoare la relațiile economice și comerciale dintre UE și Mercosur cu privire la încheierea unui acord de asociere interregională⁶, Rezoluția din 22 mai 2007 privind Europa globală — aspecte externe ale competitivității⁷, Rezoluția din 19 iunie 2007 privind relațiile economice și comerciale dintre UE și Rusia⁸, Rezoluția din 19 februarie 2008 privind strategia UE pentru ameliorarea accesului pe piețele externe pentru întreprinderile europene⁹, Rezoluția din 24 aprilie 2008 privind „Spre o reformă a Organizației Mondiale a Comerțului”¹⁰, Rezoluția din 5 februarie 2009 referitoare la relațiile economice și comerciale cu China¹¹, Rezoluția din 26 martie 2009 referitoare la acordul de liber schimb UE-India¹², Rezoluția din 21 octombrie 2010 referitoare la relațiile comerciale ale Uniunii Europene cu America Latină¹³, Rezoluția din 17 februarie 2011 referitoare la acordul de liber schimb dintre UE și Republica Coreea¹⁴, Rezoluția din 6 aprilie 2011 referitoare la viitoarea politică europeană în domeniul investițiilor

¹ http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt.pdf

² JO L 349, 31.12.1994, p. 71.

³ JO C 233 E, 28.9.2006, p. 103.

⁴ JO C 298 E, 8.12.2006, p. 235.

⁵ JO C 306 E, 15.12.2006, p. 400.

⁶ JO C 308 E, 16.12.2006, p. 182.

⁷ JO C 102 E, 24.4.2008, p. 128.

⁸ JO C 146 E, 12.6.2008, p. 95.

⁹ JO C 184 E, 6.8.2009, p. 16.

¹⁰ JO C 259 E, 29.10.2009, p. 77.

¹¹ JO C 67 E, 18.3.2010, p. 132.

¹² JO C 117 E, 6.5.2010, p. 166.

¹³ JO C 12 E, 15.1.2011, p. 256.

¹⁴ Texte adoptate, P7_TA-PROV(2011)0063.

internaționale¹ , Rezoluția legislativă din 10 mai 2011 referitoare la propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții tranzitorii pentru acordurile bilaterale de investiții încheiate între state membre și țări terțe² , Rezoluția din 11 mai 2011 referitoare la stadiul actual al negocierilor privind Acordul de liber schimb UE-India³ , Rezoluția din 11 mai 2011 referitoare la relațiile comerciale dintre UE și Japonia⁴ , Rezoluția din 8 iunie 2011 referitoare la relațiile comerciale UE-Canada⁵ , Rezoluția din 13 septembrie 2011 referitoare la o strategie eficientă privind materiile prime pentru Europa⁶ , Rezoluția din 27 septembrie 2011 referitoare la o nouă politică comercială pentru Europa în conformitate cu Strategia EUROPA 2020⁷ ; și Rezoluția din ... octombrie 2011 referitoare la modernizarea normelor de achiziții publice⁸ ,

- având în vedere comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Europa globală: Concurența la nivel mondial – O contribuție la strategia Uniunii Europene pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă” (COM(2006)0567),
 - având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Comerț, creștere și afaceri internaționale: Politica comercială – componentă cheie a strategiei UE 2020” (COM (2010)0612),
 - având în vedere raportul Comisiei către Consiliul European intitulat „Raport 2011 privind obstacolele în calea comerțului și a investițiilor – Angajarea partenerilor noștri economici strategici în ameliorarea accesului la piață: Priorități de acțiune privind eliminarea obstacolelor din calea comerțului” (COM(2011)0114),
 - având în vedere raportul întocmit de Copenhagen Economics intitulat „Evaluarea obstacolelor din calea comerțului și a investițiilor între UE și Japonia”, publicat la 30 noiembrie 2009,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru comerț internațional și avizul Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor (A7-0365/2011),
- A. întrucât sistemul comercial multilateral bazat pe norme, instituit sub auspiciile Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), reprezintă cadrul cel mai adecvat pentru reglementarea și promovarea unui comerț liber și echitabil și pentru garantarea elaborării unor norme juste și echitabile privind comerțul mondial; întrucât este în continuare nevoie de reforme în cadrul OMC pentru ca această organizație să devină mai democratică și mai

¹ Texte adoptate, P7_TA-PROV(2011)0141.

² Texte adoptate, P7_TA(2011)0206.

³ Texte adoptate, P7_TA(2011)0224.

⁴ Texte adoptate, P7_TA(2011)0225.

⁵ Texte adoptate, P7_TA(2011)0257.

⁶ Texte adoptate, P7_TA(2011)0364.

⁷ Texte adoptate, P7_TA(2011)0412.

⁸ Texte adoptate, P7_TA(2011)000. (A7-0326/2011 – urmează să se voteze în sesiunea plenară octombrie II).

eficientă și pentru a-și clarifica relațiile cu alte organizații internaționale cheie;

- B. întrucât UE ar trebui să acorde în continuare prioritate obținerii unui rezultat echilibrat în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha (ADD) care să sprijine integrarea țărilor în curs de dezvoltare, în special a țărilor cel mai puțin dezvoltate, în sistemul comercial internațional și să contribuie la stabilirea și aplicarea unor norme comerciale multilaterale mai corecte și mai echitabile printre toți membrii săi;
- C. întrucât Statisticile OMC privind comerțul internațional pentru perioada 2000-2009 indică o creștere importantă a schimburilor comerciale în cazul regiunilor care și-au deschis piețele prin eliminarea sau reducerea semnificativă a obstacolelor din calea comerțului¹; întrucât însă, în același timp, un raport comun al OIM-OMC a arătat că, în timpul crizei financiare, unele țări, atât țări industrializate, cât și țări în curs de dezvoltare, cu o mai mare deschidere comercială, au suferit multiple șocuri comerciale externe, ceea ce a avut ca rezultat pierderea semnificativă de locuri de muncă²;
- D. întrucât Raportul 2011 privind obstacolele în calea comerțului și a investițiilor întocmit de Comisie prezintă exemple de cazuri în care accesul UE pe piețele unor diferite țări din lume, inclusiv ale unor economii industrializate și emergente majore, membre ale OMC, este îngreunat într-o mai mare măsură de diversele obstacole netarifare decât de tarifele comerciale care sunt eliminate în mod substanțial odată cu avansul globalizării;
- E. întrucât procedurile de achiziții publice din țările care sunt parteneri strategici ai UE tind să fie închise participanților străini și sunt încă relativ neafectate de angajamentele internaționale, UE fiind mult mai deschisă decât alte țări în această privință;
- F. întrucât producătorii din UE s-au confruntat cu dificultăți persistente la înregistrarea și protejarea indicațiilor lor geografice (IG) în SUA; întrucât SUA consideră o serie de denumiri de vinuri europene drept „semi-generice” (de exemplu „Champagne”), în pofida posibilei afectări a reputației și a cotei de piață a IG-urilor europene în cauză;
- G. întrucât producătorii europeni se confruntă cu dificultăți la intrarea pe piața din Japonia, în special în sectorul autovehiculelor, al aviației, al aeronauticii și mai ales al achizițiilor publice; întrucât pe piața autovehiculelor din Japonia aceste dificultăți se datorează în principal ritmului scăzut în care Japonia adoptă standardele internaționale relevante (ca un aspect negativ, Japonia a adoptat doar 40 dintre cele 126 de regulamente CEE-ONU în temeiul Acordului din 1958); recunoaște, totuși, că acestea includ 30 dintre cele 47 de regulamente referitoare la autoturisme (M1), cel mai relevant sector de pe piața niponă pentru producătorii europeni de automobile și că ritmul scăzut de adoptare de către Japonia standardelor internaționale limitează beneficiile dispozițiilor de recunoaștere reciprocă ale Acordului CEE-ONU din 1958; întrucât, de la lansarea sa în 1994, Dialogul UE-Japonia privind reforma de reglementare (DRR) nu a înregistrat progrese semnificative în materie de armonizare sau de recunoaștere reciprocă a reglementărilor, ceea ce demonstrează, în special în lumina climatului economic actual, importanța abordării și eliminării barierelor netarifare inutile, posibil prin deschiderea negocierilor

¹ A se vedea și http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/statis_e.htm.

² Raportul comun OMC-OIM, Globalizarea și locurile de muncă informale în țările în curs de dezvoltare, 2009

pentru un EIE/ALS cu Japonia, cu condiția ca exercițiul de lărgire a sferei de interacțiune să arate că îndeplinirea condițiilor cerute, cum ar fi, neexclusiv, cele menționate mai sus, printre care cele 17 aspecte ale sectorului M1, și ia act de faptul că ciclul de încercare din Japonia pentru măsurarea emisiilor și a eficienței consumului de carburanți în cazul vehiculelor ușoare îngreunează calificarea vehiculelor ușoare europene pentru stimulentele fiscale japoneze acordate în funcție de performanțele de mediu;

- H. întrucât Rusia a crescut taxele la export pentru cupru de la 0 % la 10 % și pentru nichel de la 5 % la 10 % începând cu decembrie 2010, precum și taxele la export pentru lemn, ceea ce a limitat exportul de materii prime esențiale pentru industriile europene, în special sectorul siderurgic și în industria lemnului;
- I. întrucât Inițiativa pentru transparență în industriile extractive (ITIE) ar trebui să fie un instrument eficient, care să garanteze transparența și să combată speculațiile de pe piețele de materii prime;
- J. întrucât, de mai mulți ani, obstacolele netarifare din China sunt tot mai numeroase și pot limita dezvoltarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor înființate pe teritoriul Chinei;
- K. întrucât, timp de mai mult de un an, înregistrarea produselor cosmetice europene în China a fost aproape imposibilă, în special a celor care conțineau noi ingrediente, deoarece China nu dispunea de o definiție juridică adecvată a acestora din urmă și de orientări clare privind procedura ca atare¹;
- L. întrucât au apărut îngrijorări de la sfârșitul anului 2010 în legătură cu recomandările Autorității indiene de reglementare în domeniul telecomunicațiilor (TRAI) referitoare la o politică de producție a echipamentelor de telecomunicații care ar acorda un acces preferențial pe piață produselor/echipamentelor de telecomunicații fabricate la nivel național, în principal prin subvenții și măsuri specifice de natură fiscală sau în domeniul achizițiilor publice²;
- M. întrucât Brazilia și Argentina adoptă constant măsuri tarifare și netarifare care defavorizează întreprinderile europene, deși aceste două țări participă la negocierea unui acord de liber schimb cu Uniunea Europeană în calitate de țări membre ale Mercosur; întrucât, totuși, la intrarea pe piața braziliană, societățile din UE raportează deficiențe în protejarea și aplicarea drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) și întârzieri considerabile la înregistrarea cererilor de brevete și de mărci comerciale referitoare la diverse produse, inclusiv cerințe suplimentare discriminatorii privind produsele farmaceutice; întrucât întârzierea ratificării de către Brazilia a Protocolului de la Madrid și neaderarea acestei țări la tratatele privind internetul ale Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) afectează protecția eficace a DPI; întrucât sancțiunile nu sunt suficient de disuasive pentru a combate încălcarea DPI;

¹ Odată cu intrarea în vigoare în aprilie 2010 a Decretului nr. 856 din decembrie 2009, emis de Administrația de stat pentru produse alimentare și medicamente (SFDA) din China, este necesară înregistrarea produselor cosmetice. Problemele care au rezultat pentru societățile din UE au fost abordate în contextul dialogului de reglementare dintre DG SANCO și SFDA cu privire la produsele cosmetice.

² Recomandările Autorității indiene de reglementare în domeniul telecomunicațiilor (TRAI) referitoare la politica de producție a echipamentelor de telecomunicații din 12 aprilie 2011 (http://www.trai.gov.in/WriteReadData/trai/upload/Recommendations/133/Recommondation%20_telecom.pdf)

- N. întrucât exportatorii din UE se confruntă cu multe tipuri de restricții pe alte piețe, de exemplu, în Vietnam, punctele de intrare limitate și cerința de documentație suplimentară pentru importul de vinuri și spirtoase, produse cosmetice și telefoane mobile¹ sau, în Ucraina, evaluarea vamală împovărătoare, reclassificarea arbitrară a produselor și creșterea ratei TVA-ului aplicabil produselor agroalimentare, vinurilor și spirtoaselor, articolelor de îmbrăcăminte și utilajelor;
- O. întrucât sectorul tehnologiilor de producere a energiilor nepoluante și regenerabile face, într-o măsură din ce în ce mai mare, obiectul obstacolelor netarifare, cum ar fi cerințele locale de conținut, discriminarea în cadrul achizițiilor publice, favorizarea întreprinderilor stat, limitarea libertății de mișcare a personalului non-național, resursele locale și cerințele privind proprietatea etc., în țări precum China, India, Ucraina, Brazilia și Nigeria;
- P. întrucât UE ar trebui să-și protejeze în mod activ industriile, de câte ori este necesar, de încălcarea normelor convenite, a standardelor și principiilor OMC de către partenerii săi comerciali, folosind toate mijloacele disponibile, inclusiv mecanismele multilaterale și bilaterale de soluționare a litigiilor și instrumentele de protecție comercială compatibile cu normele OMC,
- Q. întrucât legislația Uniunii Europene permite întreprinderilor europene și străine să participe în mod nediscriminatoriu la procedurile de achiziții publice și întrucât partenerii Uniunii ar trebui să depună toate eforturile pentru a permite, în mod reciproc, întreprinderilor europene să participe la procedurile de achiziții publice din țările terțe, în condiții de concurență loială și echitabilă,
1. consideră că eliminarea sau reducerea obstacolelor netarifare nejustificate și a altor obstacole de reglementare aplicate de țările reprezentând principalii parteneri strategici ai UE, pe calea dialogului de reglementare, ar trebui să constituie una dintre prioritățile noii politici comerciale a UE în temeiul Strategiei Europa 2020; consideră că sunt nejustificate toate barierele care rezultă din aplicarea incoerentă a normelor comerciale bilaterale, plurilaterale și multilaterale; subliniază, totuși, că dialogul de reglementare ar trebuie să respecte dreptul tuturor statelor de a consolida drepturile omului, normele de protecție a mediului, normele sociale și sănătatea publică;
 2. invită Comisia să abordeze în mod sistematic marea varietate, complexitatea tehnică și sensibilitatea politică a obstacolelor netarifare ca parte a unei strategii cuprinzătoare, care să includă un dialog de reglementare consolidat, cu respectarea tuturor partenerilor comerciali ai UE, în special a celor de importanță strategică; consideră, în special, că comisiile care reexaminează modul de punere în aplicare a acordurilor de liber schimb bilaterale, comisiile relevante ale OMC și agențiile de standardizare ale ONU sunt foruri adecvate de dezbatere a acestor chestiuni de reglementare;
 3. îndeamnă Comisia să facă o distincție clară între obstacolele netarifare nelocale care denaturează concurența și cele care răspund obiectivelor legitime de politică publică, mai ales în materie de sănătate publică și de protecție a mediului; subliniază, de exemplu, că legislația europeană privind organismele modificate genetic, precum și normele sanitare și

¹ Nota nr. 97 emisă de Vietnam la 6 mai 2011 de impunere a acestor două tipuri de cerințe pentru importul de vinuri și spirtoase, produse cosmetice și telefoane mobile, cu intrare în vigoare la 1 iunie 2011.

fitosanitare în agricultură nu pot fi considerate obstacole netarifare abuzive, ci trebuie, în schimb, să fie apărute în cadrul comerțului internațional;

4. subliniază faptul că dialogurile de reglementare structurate, prevăzute de acordurile de liber schimb bilaterale, trebuie să respecte în întregime procesul democratic în cadrul adoptării de standarde, atât în UE, cât și în țările cu care aceasta a încheiat parteneriate comerciale;
5. insistă că abordarea obstacolelor netarifare este o sarcină multidisciplinară, care implică diferite direcții generale ale Comisiei și ar trebui privită ca o prioritate pe agenda externă a Comisiei privind reglementarea, în special prin armonizarea normelor tehnice pe baza standardelor internaționale;
6. invită Comisia să folosească în mod sistematic canalele corespunzătoare de cooperare cu partenerii cu convingeri asemănătoare, pentru a combate obstacolele netarifare și obstacolele de reglementare din țările terțe, în vederea elaborării de strategii comune privind eliminarea acestor bariere;
7. consideră că cerința de reciprocitate în ceea ce privește accesul la achizițiile publice al țărilor industrializate și al țărilor emergente trebuie să facă parte integrantă din strategia comercială a UE, alături de eliminarea sau reducerea obstacolelor netarifare;
8. invită Comisia să abordeze aceste aspecte larg răspândite și persistente în toate acordurile comerciale multilaterale și bilaterale, în special în acordurile de liber schimb, și să asigure faptul că obstacolele netarifare beneficiază cel puțin de o atenție similară celei acordate în prezent eliminării tarifelor în cadrul tuturor forurilor de reglementare adecvate, în special în cadrul negocierilor sale cu economiile industrializate și emergente; subliniază că, în ceea ce privește cooperarea cu țările în curs de dezvoltare, în special cu țările cel mai puțin dezvoltate și cu statele insulare mici în curs de dezvoltare, trebuie să se acorde prioritate ajutorului pentru comerț, precum și asistenței tehnice și financiare destinate acestor țări, în scopul de a le ajuta să își îmbunătățească cadrul de reglementare, luând în considerare nevoile lor specifice în materie de dezvoltare a pieței lor interne și de protecție a noilor industrii și a structurilor lor agricole, deseori fragile;
9. consideră că Parlamentul European ar trebui să acorde în viitor mai multă atenție modului în care obstacolele netarifare, în special cele nejustificate, au fost abordate la evaluarea acordurilor de comerț pentru a asigura accesul exportatorilor și investitorilor europeni, în special al IMM-urilor, pe piețele țărilor terțe, menținând tratamentul special și diferențiat necesar în cazul țărilor în curs de dezvoltare;
10. încurajează Comisia să își continue eforturile de actualizare a inventarului obstacolelor-cheie întâlnite de exportatorii și investitorii europeni pe piețele țărilor terțe, în special țări partenere ALS, inclusiv al numărului și naturii problemelor semnalate de statele membre și de întreprinderi, ca instrument de evaluare a situației din țările terțe;
11. reamintește Comisiei că politica europeană în domeniul DPI față de țările în curs de dezvoltare ar trebui să rămână în cadrul obligațiilor Acordului TRIPS și trebuie să respecte în întregime Declarația de la Doha din 2001 privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, în special în domeniul medicamentelor generice și al sănătății publice, astfel încât

să asigure țărilor în curs de dezvoltare spațiul politic necesar pentru abordarea problemelor de interes public;

12. este de părere că, deși nu se poate stabili în acest moment o legătură directă între obstacolele netarifare și alte obstacole de reglementare specifice cu care se confruntă societățile din UE la intrarea pe piețele străine, pe de o parte, și pierderile actuale de locuri de muncă din statele membre ale UE, pe de altă parte, Comisia, în consultare cu alte organizații internaționale relevante, ar trebui să examineze dacă există vreo corelație între obstacolele netarifare specifice din UE și din țările terțe și dispariția sau apariția de locuri de muncă în UE;
13. subliniază faptul că Comisia ar trebui să examineze posibilitatea dezvoltării și instituirii unui mecanism de alertă timpurie pentru a detecta obstacolele netarifare și pentru a-și consolida instrumentele analitice existente în vederea unei evaluări calitative a acestei probleme și pentru definirea mai clară a obstacolelor netarifare nejustificate; propune ca acest mecanism să acționeze prin intermediul delegațiilor UE din țările terțe, în colaborare cu organismele instituite deja de statele membre;
14. îndeamnă Comisia să îmbunătățească cooperarea internațională de reglementare, inclusiv în foruri internaționale, precum și convergența cerințelor de reglementare pe baza standardelor internaționale și, acolo unde este posibil, să se implice într-un dialog de reglementare care să abordeze obstacolele existente sau potențiale din calea comerțului pentru a limita numărul litigiilor și costurile comerciale asociate;
15. îndeamnă Comisia să promoveze în rândul țărilor care participă la Acordul privind achizițiile publice coduri de conduită în domeniul achizițiilor publice bazate pe standarde internaționale precum cele elaborate în cadrul Acordului privind achizițiile publice și să utilizeze sau să extindă dialogurile de reglementare existente pentru a consolida cooperarea cu privire la cadrul de reglementare și restructurarea practicilor discriminatorii directe și indirecte existente în relațiile UE cu țările industrializate partenere și, unde este cazul, eliminarea acestora;
16. consideră că reducerea obstacolelor netarifare din calea comerțului și a investițiilor se realizează, în special, prin reforma Acordului privind achizițiile publice al OMC, în temeiul multifuncționalității politicilor de ofertare; solicită principalelor economii emergente să participe la acest proces și să semneze și să ratifice imediat viitorul acord;
17. solicită Comisiei să mențină o poziție pozitivă și fermă pe parcursul negocierilor cu China pentru semnarea Acordului privind achizițiile publice pentru a garanta o deschidere reciprocă egală a pieței chineze a achizițiilor publice, precum și tratament egal și condiții previzibile pentru întreprinderile europene;
18. sugerează să se analizeze în ce măsură se poate garanta din punct de vedere legal că întreprinderile de stat din țări terțe care nu au semnat cu UE nici acorduri privind achizițiile publice, nici acorduri bilaterale de deschidere reciprocă a piețelor, nu vor primi contracte de execuție a proiectelor finanțate din fonduri UE, respectiv, în caz contrar, modul în care UE ar putea cere restituirea fondurilor;
19. reamintește importanța investițiilor străine directe pentru economia europeană și

necesitatea de a crea un mediu stabil și atractiv pentru investitorii europeni în străinătate și de a promova un regim deschis de investiții pe teritoriul european; totuși, sugerează că, în interesul ambelor părți, ar fi de dorit să se lanseze o dezbatere la nivel european cu privire la posibilitatea de a evalua impactul acestor investiții asupra pieței interne cu scopul de a preveni posibilele consecințe dăunătoare pe care acestea le-ar putea avea asupra inovării și know-how-ului european în anumite sectoare strategice;

20. încurajează întreprinderile și exportatorii din UE să utilizeze canalele existente, inclusiv plângerile conform TBR sau registrul de plângeri din cadrul bazei de date privind accesul pe piață, pentru a raporta Comisiei daunele materiale rezultate în urma diferitelor tipuri de bariere comerciale nejustificate, iar Comisia să evalueze aceste daune și să ia toate măsurile necesare pentru a elimina obstacolele netarifare nejustificate;
21. consideră că, în ceea ce privește materiile prime, Comisia ar trebui să urmărească o strategie trans-sectorială, cuprinzătoare și durabilă, recunoscând în același timp faptul că restricțiile și taxele la export pot fi considerate importante pentru susținerea obiectivelor de dezvoltare, protecția mediului sau exploatarea durabilă a resurselor naturale în țările cel mai puțin dezvoltate și în statele insulare mici în curs de dezvoltare, precum și în alte țări în curs de dezvoltare, cu excepția țărilor BRIC; subliniază că majoritatea membrilor OMC care utilizează taxele la export sunt țări în curs de dezvoltare și țări cel mai puțin dezvoltate; îndeamnă UE să nu încerce să interzică folosirea taxelor la export pentru țările cel mai puțin dezvoltate, statele insulare mici în curs de dezvoltare și alte țări în curs de dezvoltare, cu excepția țărilor BRIC, în cadrul OMC și al acordurilor comerciale bilaterale și al acordurilor de parteneriat economic (APE), deoarece acest lucru ar limita posibilitățile politice de a folosi acest instrument la crearea de valoare adăugată, la diversificare, la protecția industriilor incipiente, la securitatea alimentară și în legătură cu aspecte privind veniturile și mediul, atât timp cât aceste țări nu au ajuns la un stadiu avansat de dezvoltare;
22. conchide că, pentru a beneficia pe deplin de avantajele liberalizării schimburilor comerciale în țările care își deschid piețele și elimină tarifele și obstacolele netarifare, partenerii comerciali ar trebui să convină perioade de tranziție cu privire la acordarea accesului pe piețe în anumite sectoare sensibile și la investițiile aferente sau, în cazuri excepționale, să le excludă complet;
23. în conformitate cu principiile comerciale privind serviciile de tehnologie a informației și comunicațiilor (TIC) stabilite între UE-SUA (semnate cu SUA în temeiul TCE), îndeamnă Comisia să examineze și să abordeze în întregime utilizarea reglementărilor discriminatorii sau disproporționate, angajamentele și alte metode legislative utilizate împotriva rețelelor și serviciilor TIC pentru a limita fluxul informațional deschis și accesul serviciilor pe piață, sporind decalajul digital;
24. consideră că ar trebui să se acorde prioritatea cuvenită obstacolelor în calea comerțului și a investițiilor care afectează sectoarele europene de servicii, printre altele TIC și telecomunicațiile, serviciile profesionale și serviciile pentru întreprinderi, serviciile financiare, serviciile din domeniul construcțiilor, comerțul cu amănuntul și distribuția; aceste măsuri netarifare, inclusiv reglementările interne, restricțiile referitoare la proprietate și diferite măsuri luate în contextul crizelor (inclusiv dispozițiile

discriminatorii din cadrul achizițiilor publice) sunt deosebit de importante, având în vedere valoarea adăugată ridicată a comerțului cu servicii și poziția UE ca cel mai mare exportator de servicii;

25. consideră că ar trebui înființat un mecanism de mediere în cadrul OMC pentru a facilita eliminarea obstacolelor într-o manieră constructivă, eficientă, rapidă și neconflictuală, inspirat de sistemul SOLVIT, în conformitate cu sugestiile similare anterioare, primite atât din partea UE, cât și din partea Indiei;
26. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

I. Introducere

De-a lungul anilor, am devenit din ce în ce mai conștient de diferitele bariere din calea comerțului internațional. Mi-am dedicat mandatul de deputat în Parlamentul European combaterii protecționismului sub toate formele sale. Consider că un comerț liber și echitabil reprezintă cel mai bun mijloc de asigurare și menținere a unor condiții de concurență echitabile pentru întreprinderile europene care concurează la nivel internațional. Am fost întotdeauna un adept înfocat al sistemului comercial multilateral și al normelor adoptate în cadrul OMC, considerându-le mijloace optime de asigurare a unui tratament echitabil pentru toți partenerii comerciali mondiali.

Din aceste motive, am decis să examinez mai îndeaproape chestiunea barierele netarifare, pe care societățile și exportatorii europeni, analiștii comerciali și, nu în ultimul rând, Comisia Europeană le-au identificat ca un obstacol care îngreunează din ce în ce mai mult liberul acces pe piețele țărilor partenere. Pentru ca să puteți înțelege mai bine problema respectivă, vă voi oferi o definiție, apoi vă voi invita să reflectați în legătură cu dificultățile de abordare a acestei chestiuni cu țara parteneră și, la final, voi dezvolta recomandările pe care le-am făcut în raport.

II. Definiția obstacolelor netarifare (ONT)¹

Obstacolele netarifare (sau măsurile netarifare) se referă la toate măsurile de limitare a comerțului, altele decât taxele la import (tarifele) care limitează importurile. ONT au fost discutate pentru prima dată în cadrul Rundei Tokio a negocierilor comerciale multilaterale ale OMC, între septembrie 1973 și aprilie 1979.

Există două tipuri principale de ONT: primul constă în factori care influențează prețurile în mod direct, cum ar fi subvențiile la export sau rambursările, taxele compensatorii și antidumping, manipularea ratelor de schimb, metodele de evaluare a importurilor, suprataxele vamale, procedurile vamale de lungă durată, reglementările sanitare, stabilirea unor prețuri minime de import, standardele și procedurile de inspecție nerezonabile. Al doilea regroupează factorii care influențează prețurile în mod indirect, cum ar fi acordarea de licențe de import, contigentele de import și restricțiile „voluntare” la export. Acest tip poate fi completat cu restricțiile privind distribuția sau alte practici neconcurențiale și cu interdicțiile care pot, de asemenea, denatura comerțul.

III. Complexitatea problemei

ONT sunt tehnice, complexe și sensibile din punct de vedere politic, deoarece unele dintre aceste măsuri sunt aplicate de guverne în așa-zisul interes public. De exemplu, reglementările

¹ Pentru mai multe informații, a se consulta glosarul online al OMC de la adresa http://www.wto.org/english/thewto_e/glossary_e/ntbs_e.htm sau glosarul OCDE disponibil la: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=1837> sau Dicționarul economic online: <http://www.businessdictionary.com/definition/non-tariff-barrier-NTB.html>

tehnice, standardele minime și sistemele de certificare privind sănătatea și siguranța consumatorilor pot să nu constituie ca atare bariere în calea comerțului, pentru că pot fi aplicate în scopuri politice legitime. Totuși, chiar natura lor potențial legitimă duce la folosirea abuzivă în anumite cazuri a acestor tipuri de instrumente politice, eliminarea lor fiind dificilă. ONT reprezintă aspectele sensibile din punct de vedere politic ale comerțului mondial.

Prin urmare, pentru a distinge măsurile legitime de siguranță de protecționismul deghizat, consider că Uniunea Europeană, care dispune de competențe exclusive în domeniul comerțului și al investițiilor, ar trebui să abordeze ONT în cadrul unei strategii cuprinzătoare depunând eforturi diplomatice în colaborare cu Serviciul European de Acțiune Externă și inițiind un dialog de reglementare consolidat cu partenerii comerciali ai UE, în special cu cei strategici, pentru a plasa ONT în centrul negocierilor internaționale, unde comerțul se împletește cu politica.

IV. Recomandări pentru prevenirea și soluționarea problemei

A. Măsuri preventive

Obiectivul meu îl reprezintă acțiuni proactive ale Comisiei de eliminare sau cel puțin de reducere a impactului restrictiv al ONT asupra capacității întreprinderilor europene de a intra pe piețele străine. După părerea mea, aceasta trebuie să fie o prioritate absolută a noii politici comerciale a UE în temeiul Strategiei Europa 2020. Comisia ar trebui să sesizeze toți partenerii comerciali ai UE în legătură cu ONT, în special partenerii strategici cu care UE desfășoară majoritatea schimburilor sale comerciale.

UE ar trebui, de asemenea, să-și revizuiască cu atenție propriile măsuri comerciale pentru a elimina toate obstacolele nelegitime din calea comerțului liber și deschis și să conducă lupta împotriva ONT. În plus, Comisia ar trebui să abordeze această problemă ca parte a agendei sale privind OMC. Revizuirea periodică a Acordului OMC privind barierele tehnice în calea comerțului (Acordul BTC)¹, care promovează standarde internaționale de reglementare ce permit protecția intereselor legitime ale fiecărei țări, ar trebui utilizată pentru a oferi noi oportunități de examinare a posibilității introducerii unor noi standarde internaționale și a unor bune practici de reglementare. În acest scop, mi se pare potrivit să se aibă în vedere promovarea armonizării normelor tehnice sau principiul recunoașterii reciproce.

În paralel cu ofensiva la nivelul OMC, aș recomanda Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) să colaboreze cu partenerii comerciali ai UE pentru a lupta în mod activ împotriva ONT. Sunt conștient de dificultatea sarcinii respective, dar acest lucru nu trebuie să reprezinte o scuză pentru a neglija acest aspect în cadrul negocierilor comerciale internaționale bilaterale sau multilaterale. Ar trebui să se acorde o atenție specială tuturor negocierilor privind acordurile de liber schimb (ALS) existente sau viitoare care implică UE. Sunt sigur de angajamentul Parlamentului European de a menține acest aspect în centrul

¹ Acordul BTC a fost adoptat în 1994 ca parte a Rundeii Uruguay a negocierilor OMC. Acesta actualiza un acord anterior încheiat în 1979 în decursul Rundeii Tokio, cunoscut drept „Codul standardelor”, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1980. Acordul BTC poate fi consultat pe pagina de internet a OMC la adresa http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt.pdf

agendei sale politice la evaluarea acordurilor comerciale, înainte de a le aproba.

B. Măsuri corective

În ceea ce privește ALS dintre UE și țări terțe, este esențial să se garanteze faptul că aceste acorduri asigură o reciprocitate suficientă cu privire la accesul pe piață și beneficiile reciproce pentru ambele părți. În plus, mi se pare adecvată includerea în fiecare ALS a unui mecanism bilateral de salvagardare care să includă măsuri corective adecvate, compatibile cu normele OMC, pentru a preveni afectarea sau posibila afectare a întreprinderilor europene și a intereselor legitime ale partenerului comercial, promovând treptat principiul liberului schimb.

Negocierile bilaterale și multilaterale constituie, de asemenea, o oportunitate pentru consolidarea de către Comisie a cooperării în materie de reglementare cu partenerii comerciali ai UE în cadrul dialogurilor la nivel înalt care ar trebui utilizate pentru a promova echivalența și convergența standardelor internaționale în toate sectoarele, inclusiv în domeniul achizițiilor publice. Scopul ultim îl reprezintă limitarea numărului litigiilor și a costurilor lor aferente suportate de întreprinderile europene, fără a aduce atingere calității cadrului de reglementare rezultat.

Pentru o mai bună sensibilizare a publicului cu privire la ONT și pentru motivarea întreprinderilor și a autorităților publice în vederea combaterii lor, Comisia ar trebui, de asemenea, să colecteze informații de la OMC, OCDE și oricare altă organizație comercială internațională relevantă în ceea ce privește activitățile desfășurate sau în curs legate de o posibilă corelație între existența ONT și pierderile de cote de piață potențiale și impactul acestui lucru în termeni de pierderi potențiale sau efective de locuri de muncă. În privința respectivă, aș dori, de asemenea, ca Comisia să examineze posibilitatea dezvoltării și instituirii unui mecanism de alertă timpurie pentru detectarea ONT în vederea consolidării instrumentelor analitice existente pentru o evaluare calitativă de impact a acestei probleme. Cu timpul, acesta ar putea duce la elaborarea unui tablou de bord care utilizează indicatori ce măsoară impactul negativ al ONT pe baza, de exemplu, a factorilor menționați la articolul 10 din Regulamentul privind obstacolele din calea comerțului¹ (TBR) care constituie elementele de sprijin pentru o plângere TBR.

Comisia, mai precis Direcția Generală Comerț, ar trebui să desfășoare o campanie de informare și să organizeze periodic ateliere destinate întreprinderilor și exportatorilor din UE pentru a-i ajuta, după caz, să depună o plângere TBR. Aceasta din urmă rămâne un instrument valid de raportare a primelor indicii referitoare la barierele comerciale sau alte practici comerciale neloiale, cum ar fi ONT impuse într-o altă țară, care cauzează daune comerciale unei întreprinderi europene fie în cadrul UE sau în acea țară străină².

V. Concluzie

¹ Regulamentul (CE) nr. 3286/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994.

² Informațiile necesare privind plângerile TBR pot fi consultate pe pagina de internet a Comisiei (DG Comerț) la <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/trade-barriers/complaints/>

În concluzie, se poate afirma că beneficiile liberalizării comerțului sunt cel mai evidente în acele țări care au eliminat tarifele și ONT pentru a exploata la maximum oportunitățile oferite de o piață deschisă, compensând în același timp posibilele externalități negative ale unei liberalizări extensive prin stabilirea de comun acord cu partenerii lor comerciali a unor excepții cu caracter tranzitoriu. Acestea din urmă se pot prezenta sub forma unor perioade adecvate de introducere treptată care protejează anumite sectoare sensibile din cadrul economiei fiecărui partener pentru a-i permite o adaptare și pregătire progresivă în vederea concurenței globale, înaintea deschiderii sale efective. Negociatorii comerciali ai UE au sarcina dificilă de a găsi un echilibru adecvat între liberalizarea schimburilor comerciale și închiderea temporară a pieței în toate negocierile comerciale, în special în cadrul ALS.

10.10.2011

AVIZ AL COMISIEI PENTRU PIAȚA INTERNĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

destinat Comisiei pentru comerț internațional

referitor la barierele din calea comerțului și a investițiilor
(2011/2115(INI))

Raportoare pentru aviz: Constance Le Grip

SUGESTII

Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor recomandă Comisiei pentru comerț internațional, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. îndeamnă Comisia și Consiliul să continue punerea în aplicare a strategiei europene de acces la piețele externe cu scopul de a elimina barierele comerciale netarifare și restricțiile de natură juridică, de a îmbunătăți securitatea juridică pentru toți operatorii economici, de a facilita accesul pe piață al serviciilor și investițiilor, de a simplifica procedurile de achiziții publice, de a îmbunătăți protecția și de a aplica drepturile de proprietate intelectuală, precum și pentru a elimina obstacolele din calea aprovizionării durabile cu materii prime;
2. reamintește faptul că ar trebui acordată prioritate negocierilor comerciale multilaterale desfășurate sub auspiciile OMC, în special cu privire la obiectivele Runde de la Doha; invită Comisia să mențină o poziție fermă în apărarea intereselor europene împotriva practicilor comerciale neloiale, în conformitate cu acordurile comerciale multilaterale și bilaterale, precum și în eliminarea tuturor obstacolelor nejustificate din calea comerțului, inclusiv, atunci când este cazul, prin suspendarea concesiilor sau a altor obligații, astfel cum se prevede la articolul 22 alineatul (2) din Memorandumul de înțelegere privind regulile și procedurile de soluționare a litigiilor al Organizației Mondiale a Comerțului;
3. invită Comisia să colaboreze cu autoritățile vamale și alte autorități competente din țările terțe care reprezintă piețe principale de export în vederea reducerii aplicării procedurilor de control excesiv de stricte sau inutile în cazul produselor fabricate sau asamblate în UE, cum ar fi cerința SUA de scanare completă a containerelor de marfă, care constituie un

obstacol netarifar ascuns în calea comerțului;

4. sprijină propunerea inclusă în Actul privind piața unică referitoare la promovarea convergenței în materie de reglementare și a adoptării într-o măsură mai mare a normelor UE și internaționale, în special în domeniul protecției consumatorilor și a mediului, al standardelor de sănătate, de siguranță și de muncă, precum și al bunăstării animalelor, în vederea restricționării într-o măsură cât mai mare a barierelor de natură tehnică din calea comerțului și pentru a împiedica dumpingul social și ecologic; subliniază că dezvoltarea de noi standarde ar trebui să se bazeze pe o abordare internațională generală susținută de consultarea pe scară largă pentru a evita apariția unor noi bariere comerciale și atrage atenția asupra importanței standardelor internaționale în stimularea comerțului mondial și a creșterii, în special în dezvoltarea de noi tehnologii; solicită Comisiei cooperarea cu partenerii comerciali care nu aplică principiile recunoașterii reciproce pentru standardele elaborate de organismele de standardizare ale UE;
5. subliniază faptul că dialogurile structurate privind reglementarea stabilite între UE și unii dintre partenerii săi, cum ar fi „Dialogul transatlantic al legislatorilor”, „Dialogul transatlantic al întreprinderilor” și Consiliul Economic Transatlantic cu SUA, Dialogul economic și comercial la nivel înalt cu China sau Grupul la nivel înalt cu Japonia, ar trebui să conducă la rezultate concrete în ceea ce privește recunoașterea reciprocă, convergența și elaborarea de reguli și standarde și că astfel de dialoguri ar trebui să fie instituite și cu alți parteneri comerciali;
6. îndeamnă Comisia să garanteze respectarea de către terți a Acordului privind barierele tehnice în calea comerțului în momentul stabilirii de standarde și să elaboreze strategii pentru a stimula stabilirea de standarde corecte și echitabile în acele domenii sensibile în care se aplică derogări;
7. invită statele membre și Comisia să consolideze coordonarea politicilor cu Statele Unite ale Americii pentru a asigura accesul durabil la materiile prime, în special pământuri rare, interoperabilitatea rețelei TIC și facilitarea accesului IMM-urilor la piețele transatlantice;
8. subliniază dificultățile suplimentare cu care se confruntă IMM-urile în fața reglementărilor străine și a barierelor netarifare, în special sarcinile juridice și administrative ce rezultă din procedurile instrumentului de protecție comercială;
9. invită Comisia să grăbească simplificarea procedurilor instrumentului de protecție comercială și adaptarea acestora la nevoile și sistemele contabile ale IMM-urilor, precum și stabilirea unor măsuri adecvate de sprijin pentru IMM-urile afectate de aplicarea procedurilor inițiate de către țările terțe;
10. subliniază rolul important al investițiilor comune în facilitarea cercetării și a dezvoltării în cadrul proiectelor interne de investiții pe termen lung și invită Comisia să promoveze în continuare accesul țărilor terțe la programele-cadru ale UE;
11. îndeamnă Comisia și Consiliul, în spiritul reciprocității și spre binele reciproc, să intensifice dialogul și cooperarea cu partenerii comerciali ai Uniunii Europene în domeniul siguranței produselor și al respectării drepturilor de proprietate intelectuală;

12. regretă faptul că piețele achizițiilor publice ale partenerilor noștri principali nu sunt la fel de deschise ca cele ale Uniunii; sprijină ferm acțiunile întreprinse de Comisie în vederea revizuirii legislației europene privind achizițiile publice, în special introducerea măsurilor necesare pentru asigurarea accesului echitabil al întreprinderilor din UE la achizițiile publice din țări terțe, pe de o parte, și al întreprinderilor din țări terțe la achizițiile publice europene, pe de altă parte, în temeiul principiului reciprocității, și, în același timp, pentru a consolida poziția UE în negocierile privind accesul întreprinderilor europene la achizițiile publice din țări terțe; consideră că este nevoie de reciprocitate în acest domeniu între UE, țările industrializate și principalii parteneri emergenți; atrage atenția, cu toate acestea, asupra necesității elaborării acestor măsuri în așa fel încât să se evite apariția pe piață a unor noi obstacole inoportune care, la rândul lor, ar putea influența negativ industria europeană și relațiile sale comerciale la nivel mondial; subliniază, astfel, necesitatea elaborării de politici bazate pe dovezi și a unei analize aprofundate a impactului, precum și a unei evaluări a riscurilor și a beneficiilor respective pentru părțile interesate din sectorul privat și public din UE în scopul de a propune o legislație; invită Comisia să prezinte o propunere legislativă până la sfârșitul anului 2011 cel târziu, astfel cum se menționează în Comunicarea „Către un Act privind piața unică”;
13. sugerează să se analizeze în ce măsură se poate garanta din punct de vedere legal că întreprinderile de stat din țări terțe care nu au semnat cu UE nici Acordul privind achizițiile publice (AAP), nici acorduri bilaterale de deschidere reciprocă a piețelor, nu pot primi contracte de execuție a proiectelor finanțate din fonduri UE, respectiv, în caz contrar, modul în care UE ar putea cere restituirea fondurilor;
14. regretă că, în prezent, doar 14 țări participă la AAP și că angajamentele privind accesul la piață asumate de diferite părți în cadrul acestui acord sunt asimetrice; subliniază în special importanța încheierii unor acorduri echilibrate privind accesul la piețele de achiziții publice cu partenerii comerciali ai UE; subliniază necesitatea de a solicita reciprocitate din partea țărilor dezvoltate care participă la AAP în viitoarele revizuri ale acordului;
15. solicită Comisiei să mențină o poziție pozitivă și fermă pe parcursul negocierilor cu China privind semnarea AAP-ului pentru a garanta că piața chineză a achizițiilor publice este la fel de deschisă și că întreprinderile europene beneficiază de tratament egal și condiții previzibile;
16. reamintește importanța investițiilor străine directe pentru economia europeană și necesitatea de a crea un mediu stabil și atractiv pentru investitorii europeni în străinătate și de a promova un regim deschis de investiții pe teritoriul european; sugerează, totuși, că, dintr-o preocupare pentru un avantaj reciproc, ar fi de dorit să se lanseze o dezbatere la nivel european cu privire la posibilitatea de a evalua impactul acestor investiții asupra pieței interne cu scopul de a preveni posibilele consecințe dăunătoare pe care acestea le-ar putea avea asupra inovării și know-how-ului european în anumite sectoare strategice.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	6.10.2011
Rezultatul votului final	+ : 32 - : 0 0 : 2
Membri titulari prezenți la votul final	Adam Bielan, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Iliana Ivanova, Edvard Kožušník, Kurt Lechner, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Membri supleanți prezenți la votul final	Marielle Gallo, Anna Hedh, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Sylvana Rapti, Oreste Rossi, Wim van de Camp
Membri supleanți (articolul 187 alineatul (2)) prezenți la votul final	Alexander Alvaro, Monika Hohlmeier, Axel Voss, Pablo Zalba Bidegain

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	11.10.2011
Rezultatul votului final	+ : 23 - : 4 0 : 0
Membri titulari prezenți la votul final	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikienė, Kader Arif, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle De Sarnez, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Bernd Lange, David Martin, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Paul Murphy, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain, Paweł Zalewski
Membri supleanți prezenți la votul final	José Bové, George Sabin Cutaș, Silvana Koch-Mehrin, Elisabeth Köstinger
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Martin Callanan